

PROGRAM WYCHOWAWCZO- PROFILAKYCZNY

ROK SZKOLNY 2017/ 2018

**Szkoła Podstawowa im. Św. Matki Teresy z Kalkuty
w Cholerzynie z filią w Mnikowie**

Zatwierdzony przez Radę Rodziców 19 września 2017 r.

Spis treści

1. Podstawy prawne programu
2. Wstęp
  - a) poziomy profilaktyki
  - b) strategię działań profilaktycznych
3. Diagnoza
  - a) Czynniki ryzyka
  - b) Czynniki chroniące
  - c) Problemy występujące w Szkole
4. Cele Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego
5. Podejmowane działania
6. Realizatorzy i uczestnicy Programu
7. Oczekiwane efekty oddziaływań
8. Podsumowanie

1. Podstawy prawne programu

1. Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 roku.
2. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej.
3. Ustawa prawo oświatowe
4. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r.
5. Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 9 listopada 1995 r.
6. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r.
7. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r.
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.

Programy narodowe i krajowe:

1. Narodowy Program Zdrowia na lata 2006-2020
2. Program Ograniczenia Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce na lata 2014-2018

2. Wstęp

Wychowanie i profilaktyka należą do głównych obszarów pracy każdej szkoły. Podjęte w tym zakresie działania wspierają człowieka w prawidłowym rozwoju społecznym i zdrowym życiu. Umożliwiają także reagowanie na rozmaite zjawiska społeczne, które oceniane są jako szkodliwe i niepożądane. Działania wychowawczo-profilaktyczne zmierzają do ograniczania i likwidowania czynników, które niekorzystnie wpływają na rozwój

jednostki. Istotą profilaktyki w szkole jest więc reagowanie na zagrożenia i problemy oraz przygotowanie młodych ludzi do podejmowania słusznych wyborów, informowanie o zagrożeniach, pokazywanie alternatywnych dróg wyboru, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu.

Szkolny Program Wychowawczo- Profilaktyczny opisuje różnorodne celowe działania adresowane do uczniów, rodziców i pracowników placówki, będące odpowiedzią na zdiagnozowane potrzeby społeczności szkolnej.

Działania wychowawczo-profilaktyczne mają na celu wyposażenie młodego człowieka w umiejętności budowania dobrych relacji i komunikacji społecznych. Nieodzownym elementem oddziaływań jest znajomość sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych, stresowych i konfliktowych, wyrażania swoich potrzeb, emocji i opinii bez naruszania godności osobistej innych ludzi. Praca szkoły w tym zakresie wspiera zatem harmonijny rozwój osobowości i zdrowy styl życia.

a) Odpowiednio do stopnia ryzyka profilaktyka jest prowadzona na kilku poziomach.

Profilaktyka uniwersalna

Jest adresowana do wszystkich uczniów w określonym wieku, zachowań i dotyczy powszechnie znanych zagrożeń, np. przemocy, czy używania substancji psychoaktywnych. Na tym poziomie wykorzystywana jest ogólna wiedza na temat zachowań ryzykownych i czynników ryzyka (są to głównie wyniki badań naukowych, dotyczące między innymi palenia papierosów, picia alkoholu, informacji o wieku inicjacji). Jej celem ma być przeciwdziałanie pierwszym próbom podejmowania zachowań ryzykownych.

Profilaktyka selektywna

Jest ukierunkowana na grupy zwiększonego ryzyka, wymaga dobrego rozpoznania w społeczności szkolnej grup uczniów zachowujących się ryzykownie lub znajdujących się w specyficznej sytuacji społecznej, rodzinnej. Informacje o uczniach szkoła gromadzi w toku codziennej pracy w szkole. Dla młodzieży znajdującej się w grupie podwyższonego ryzyka (np. z rodzin z problemem alkoholowym) organizowane są indywidualne lub grupowe działania profilaktyczne (terapia pedagogiczna, treningi umiejętności społecznych, socjoterapia).

Profilaktyka wskazująca

Profilaktyka na rzecz jednostki wysokiego ryzyka, to działania polegające na interwencji, terapii dzieci i młodzieży, przejawiających symptomy zaburzeń i wymagających specjalistycznego przygotowania do ich udzielania. Na tym poziomie, w profilaktykę częściej angażują się różne instytucje zewnętrzne, przygotowane do prowadzenia pomocy psychologicznej lub medycznej.

b) Strategie działań profilaktycznych podejmowanych w szkole

Na wszystkich poziomach profilaktyki stosuje się różne strategie. Ze względu na cele Szklonego Programu Profilaktyki będą stosowane następujące strategie:

Strategie informacyjne

Ich celem jest dostarczanie informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i tym samym umożliwienie dokonywania racjonalnego wyboru. U podstaw tych strategii leży przekonanie, że ludzie, zwłaszcza młodzi, zachowują się ryzykownie, ponieważ zbyt mało wiedzą o mechanizmach i następstwach takich zachowań. W związku z tym dostarczenie informacji o skutkach np. palenia tytoniu, używaniu substancji psychotropowych ma spowodować zmianę postaw.

Strategie edukacyjne

Strategie te mają wspomagać rozwijanie ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych (umiejętności nawiązywania kontaktów z ludźmi, radzenia sobie ze stresem, rozwiązywania konfliktów itp.). Podstawowym założeniem tych strategii jest przekonanie, że ludzie dysponujący nawet odpowiednią wiedzą, podejmują zachowania ryzykowne z powodu braku wielu umiejętności niezbędnych w życiu społecznym. Te deficyty uniemożliwiają im budowanie głębszych, satysfakcjonujących związków z ludźmi, odnoszenie sukcesów, np. zawodowych. Szukają więc chemicznych, zastępczych sposobów radzenia sobie z trudnościami.

Strategie działań alternatywnych

Celem tych działań jest wspieranie w zaspokajaniu ważnych dla rozwoju jednostki potrzeb oraz osiągnięciu satysfakcji w życiu. Punktem wyjścia strategii alternatywnych jest założenie, że wielu ludzi nie ma możliwości zrealizowania swej potrzeby aktywności, podniesienia samooceny, czy też rozwoju zainteresowań. Dotyczy to zwłaszcza młodzieży zaniedbanej wychowawczo.

Strategie interwencyjne

Strategie interwencyjne nastawione są na pomoc osobom mającym trudności w identyfikowaniu i rozwiązywaniu swoich problemów oraz wspieranie ich w sytuacjach kryzysowych. Interwencja obejmuje towarzyszenie ludziom w krytycznych momentach ich życia. Podstawowe techniki interwencji to poradnictwo, telefon zaufania, doradztwo.

Strategie zmniejszania szkód

Przewidziane są głównie dla potrzeb profilaktyki wskazującej. Adresatem tych działań są grupy najwyższego ryzyka (np. narkomani)

3. Diagnoza

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny został opracowany w oparciu o diagnozę środowiska szkolnego Szkoły Podstawowej w Cholerzynie z filią w Mnikowie.

Diagnozy dokonano w oparciu o analizę:

- rozmów i obserwacji uczniów na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych,
- informacji wychowawców klas i innych nauczycieli pracujących w szkole o bieżących problemach wychowawczych,
- rozmów z rodzicami prowadzonych przez wychowawców i pedagoga szkolnego,
- opinii poszczególnych uczniów z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej,
- dokumentacji szkolnej, w tym dzienników lekcyjnych, zeszytów uwag
- obserwacji zachowań uczniów podczas przerw, wycieczek

- analizy dokumentacji pedagoga szkolnego,
- obserwacji i analizy problemów środowiska lokalnego.

Czynniki ryzyka

- brak więzi w rodzinie (konflikty, prezentowane przez rodziców zachowania dysfunkcyjne, niekonsekwencja lub brak dyscypliny wychowawczej),
- negatywne relacje ze znaczącymi osobami dorosłymi,
- niepowodzenia w nauce szkolnej i związany z tym faktem brak wiary we własne siły,
- odrzucenie religii i powszechnie obowiązujących norm i wartości,
- • niewłaściwe korzystanie z technologii informatycznej oraz mediów (telewizji, Internetu)
- • współzależnienie z powodu dorosłego alkoholika w domu
- • niebezpieczne zachowania na drodze (dojazd na rowerach do szkoły)

Czynniki chroniące, na których koncentruje się praca profilaktyczna naszej szkoły:

- ochrona zdrowia psychicznego i fizycznego uczniów,
- zapobieganie zaburzeniom rozwoju uniwersalnego systemu wartości u dzieci (poszanowanie norm, odróżnianie dobra od zła),
- profilaktyka medialna (zapobieganie niewłaściwemu korzystaniu z TIK, uzależnieniom od Internetu i gier komputerowych),
- przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym,
- stwarzanie uczniom możliwości uczestnictwa w zajęciach pozalekcyjnych (koła przedmiotowe, artystyczne, zajęcia sportowe, zajęcia rozwijające),
- wspomaganie rodziców w prawidłowym pełnieniu przez nich funkcji wychowawczych,
- wzmacnianie więzi emocjonalnych z rodzicami,
- umacnianie pozytywnych relacji z dorosłymi (posiadanie autorytetów),

- zainteresowanie nauką szkolną i wzbudzanie aspiracji edukacyjnych,
- regularne praktyki religijne,
- przynależność do pozytywnej grupy społecznej,
- angażowanie się w działania prospołeczne (wdrażanie wolontariatu),
- mała liczebność klas,
- ścisła współpraca rodziców z wychowawcami,
- współpraca szkoły ze środowiskiem lokalnym,
- możliwość kontynuowania edukacji i wychowania od 3 r.ż w przedszkolu do końca szkoły podstawowej.

Problemy występujące w naszej szkole

Przeprowadzona analiza wskazuje na istnienie następujących problemów wychowawczych w Szkole Podstawowej w Cholerzynie z filią w Mnikowie wymagających działań profilaktycznych:

1. Niskie potrzeby edukacyjne niektórych uczniów i lekceważenie obowiązków szkolnych, brak motywacji do nauki, Zbyt małe zainteresowanie nauką
2. Trudności w nauce
3. Niska frekwencja pojedynczych uczniów.
4. Obniżona kultura osobista uczniów:
  - obniżona samokontrola emocji i zachowania
  - niewłaściwe zachowanie
  - nieadekwatny ubiór podczas uroczystości szkolnych.
5. Podejmowanie przez uczniów zachowań ryzykownych:

- palenie papierosów (bierne),
  - współuzależnienie z powodu dorosłego alkoholika w domu
6. Agresja szkolna, która przejawia się najczęściej przezywaniem, wyśmiewaniem, odrzucaniem, odosobnieniem,
7. Niewydolność wychowawcza rodziców (zbyt mało czasu na rozmowy rodziców z dziećmi)

4. Celem działalności profilaktyczno- wychowawczej Szkoły Podstawowej w Cholerzynie z filią w Mnikowie jest :

- kształtowanie postaw, zachowań, osobowości ucznia (harmonijny i wszechstronny rozwój dziecka, jego woli, charakteru, twórczej i aktywnej postawy wobec ludzi i świata)
- zapobieganie uzależnieniom i zagrożeniom medialnym
- dbanie o bezpieczeństwo, przeciwdziałanie przemocy i agresji
- przygotowanie do życia w społeczeństwie
- dbanie o zdrowie oraz kształtowanie ekologicznych
- rozszerzanie czytelnictwa

5. Podejmowane działania

Podstawowym sposobem realizacji programu profilaktyki jest trening zachowań wyposażający ucznia w umiejętność:

- przewyciężenia braków umiejętności życiowych,
- komunikacji interpersonalnej,
- bezkonfliktowego rozwiązywania problemów i podejmowania decyzji,
- radzenia sobie ze stresem.

Profilaktyka rozumiana jako system działań wzmacniających lub podtrzymujących różne pozytywne postawy uczniów w toku wychowania, realizowana jest w ciągu ośmioletniej edukacji szkolnej w ramach:

- godzin wychowawczych,
- zajęć przedmiotowych,
- wycieczek i zajęć pozalekcyjnych,
- odrębnych zajęć profilaktyczno- edukacyjnych prowadzonych zarówno na terenie szkoły jak i w terenie podczas wyjazdów integracyjnych,

Głównymi działaniami przeprowadzanymi w naszej szkole w ramach programu profilaktyczno-wychowawczego są:

- Obserwacja i diagnoza zachowań szkodliwych
- Baczne obserwowanie uczniów i reakcja w sytuacjach wskazujących na istnienie problemów,
- Skrzynka pytań i problemów /pedagog/
- Lekcje wychowawcze,
- Specjalistyczne pomoce dydaktyczne /np. bajki terapeutyczne, filmy/ oraz metody wychowawcze -profilaktyczne /np. projekt, drama/
- Działania integrujące zespół klasowy,
- Wzmocniony nadzór nad bezpieczeństwem uczniów w szkole (podczas przerw)

Działania sprzyjające skuteczności profilaktyki,

- Szkolenie nauczycieli n/t przeciwdziałania agresji
- Pedagogizacja rodziców
- Ścisła współpraca z rodzicami dla efektywnego rozwiązywania problemów wychowawczych i edukacyjnych dziecka
- Bieżące konsultacje z pedagogiem i psychologiem

6. Realizatorzy i uczestnicy Szkolnego Programu Wychowawczo- Profilaktycznego

1. Dyrektor, wicedyrektor szkoły:

dbają o doskonalenie nauczycieli wyznaczają odpowiedzialnych za realizację działań wychowawczo- profilaktycznych

2. Wychowawcy klas, nauczyciele.

doskonają swoje kwalifikacje i zdobywają nowe umiejętności w zakresie działań wychowawczo- profilaktycznych, dbają o poczucie bezpieczeństwa i akceptują ucznia w klasie.

3. Pedagog szkolny:

podejmuje działania wychowawczo-profilaktyczne wynikające ze szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego, przeprowadza w każdym roku szkolnym diagnozy w zakresie czynników chroniących i czynników ryzyka występujących w szkole

4. Uczniowie:

dążą do wyeliminowania niewłaściwych zachowań i poprawy postępowania

5. Rodzice:

wspierają dzieci w zmianie niewłaściwych zachowań na zachowania pożądane, współpracują ze szkołą w zakresie poprawy zachowań dzieci,

6. Pracownicy administracji i obsługi szkoły.

współpracują z Dyrektorem i Nauczycielami w Szkole.

7. Osoby, organizacje i instytucje wspierające szkołę:

- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Sąd rejonowy dla nieletnich- kuratorzy zawodowi i społeczni,

- Policja, Straż,
- Pełnomocnik ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (psycholog),
- Samorząd Wiejski,
- Organizacje pozarządowe,
- Wolontariusze.

7. Oczekiwane efekty oddziaływań Szkolnego Programu Wychowawczo- Profilaktycznego

Celem opracowania i realizacji Szkolnego Program Wychowawczego-Profilaktycznego jest ograniczenie niewłaściwych zachowań uczniów oraz uzyskanie oczekiwanych efektów. Oddziaływania mają na celu kształtowanie umiejętności bezpiecznego radzenia sobie z agresją i rozwiązywania konfliktów na drodze porozumienia, uwrażliwienia na negatywne skutki wynikające z podejmowanych ryzykownych zachowań. Zwiększenie świadomości indywidualnego i społecznego zagrożenia stosowania środków uzależniających. Dbanie o bezpieczeństwo oraz rozwijanie postaw akceptujących zdrowy styl życia, uporządkowania świata własnych wartości i wypracowania pozytywnego obrazu samego siebie jako świadomego obywatela, dumnego z przynależności do Polski. Szerzenie wolontariatu. Kształtowanie postaw ekologicznych w stosunku do najbliższego otoczenia. Zwiększenie motywacji do systematycznego czytania oraz kształtowania umiejętności czytania ze zrozumieniem.

Efektywność oddziaływań profilaktycznych zależy w dużym stopniu od tego, jaki jest stosunek rodziców do podejmowanych w szkole działań, jak również znajomości i stosowania procedur postępowania w sytuacjach trudnych. Pozyskanie rodziców i przekonanie ich o słuszności podejmowanych decyzji i kroków wychowawczych jest jednym z podstawowych warunków skuteczności programu.

8. Podsumowanie

Szkolny Program Wychowawczo- Profilaktyczny jest nastawiony na wspomaganie młodego człowieka w jego prawidłowym rozwoju społecznym i ochronę przed zagrożeniami współczesnego świata. Dla oceny skuteczności podejmowanych oddziaływań wychowawczo-profilaktycznych realizacja Programu będzie podlegała bieżącemu monitorowaniu i ewaluacji wewnętrznej.

PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY

Szkoła Podstawowa im. bł. Matki Teresy z Kalkuty w Cholerzynie z filią w Mnikowie

DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNO- WYCHOWAWCZE	CELE I ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	CZAS REALIZACJI
Kształtowanie postaw i zachowań uczniów	Profilaktyczne uświadamianie praw i obowiązków ucznia	Omówienie z kl. O, I-III treści praw i obowiązków uczniowskich w sposób im zrozumiały, dostosowany do możliwości percepcyjnych „dziecka młodszego” w szkole, przypomnienie i utrwalenie ich w kl. IV-VI poprzez różnorakie formy aktywizujące, zamieszczenie praw i obowiązków w dzienniczku ucznia.	Dyrektor, wychowawcy nauczyciele, pedagog	Wrzesień
	Przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym przypadkom bardzo niskiej frekwencji i zjawisku alienacji indywidualnych uczniów.	Pomoc wychowawcza i koleżeńska w zakresie intelektualnym, a także ciągła integracja grupy. Rozmowy indywidualne z pedagogiem szkolnym, pomoc psychologiczno- pedagogiczna, zajęcia wyrównawcze. Monitorowanie przyczyn dłuższej nieobecności uczniów. Warsztaty, zajęcia integracyjne, wycieczki, spotkania klasowe, dobór specjalistycznych metod dydaktycznych uwzględniających potrzebę integracji.	Wychowawca Pedagog dyrektor	Cały rok szkolny
	Przeciwdziałanie osamotnieniu i izolacji wewnątrz klas	Zdiagnozowanie problemu, pomoc psychologiczno-pedagogiczna, monitorowanie funkcjonowania rodziny. Szybka interwencja w przypadku zagrożenia wyobcowania Zajęcia wychowawcze i przedmiotowe, biblioterapia, rozmowy indywidualne nauczyciela/pedagoga z uczniem. Pomoc rodzinom niewydolnym w pełnieniu funkcji wychowawczych.	Dyrektor, wychowawcy nauczyciele, pedagog	Cały rok Szkolny
	Kształtowanie	tworzenie zasad i reguł życia klasowego i szkolnego. Opracowanie		

Kształtowanie postaw i zachowań uczniów	umiejętności komunikowania się	regulaminu klasowego.	Dyrektor, wychowawcy nauczyciele, pedagog	Cały rok szkolny
	Wpojenie zasad dobrego zachowania	- imprezy, uroczystości okolicznościowe z udziałem członków rodzin uczniów (Dzień Babci i Dziadka, Festyn rodzinny)		
	Wdrożenie do pilności i obowiązkowości	- zawody naszych rodziców. Przedstawienie za pomocą ciekawych form plastycznych pracy jaką wykonują rodzice. Zaproszenie rodziców do szkoły w roli gościa („spotkanie z ciekawym człowiekiem”)		
	Umiejętność dostrzegania swych mocnych i słabych stron oraz rozpoznawania swych możliwości	- wyznaczanie zadań uczniom związanych z życiem klasy i szkoły (tworzenie gazetek, pomoc w przygotowaniu imprez okolicznościowych, Mikołajki, Wigilia, Wielkanocne śniadanie, itp.), oraz sprawdzenie stopnia wywiązania się z ich realizacji		
	Umiejętność panowania nad sobą, powstrzymywania agresji i przemocy., umiejętność rozróżniania dobrych i złych czynów.	- Współdział szkoły i rodziców w rozwiązywaniu problemów wychowawczych. Udzielanie informacji o dziecku w ramach wywiadu środowiskowego, w celu opracowania programu naprawczego - pogadanki, filmy, przedstawienia, gazetki, spotkania ze specjalistami		
	Kształtowanie postawy tolerancji zgodnie z wartościami moralnymi i etycznymi	- organizowanie pomocy w nauce i nadrabianiu zaległości dla uczniów nieobecnych w klasie (zajęcia na świetlicy szkolnej, wizyty w domu) - Włączanie się rodziców do terapeutycznej pomocy dzieciom, udzielanie informacji o dziecku w ramach wywiadu środowiskowego, w celu opracowania programu naprawczego - Zapewnienie pomocy rodzicom w zakresie opieki nad dzieckiem		

<p>Przeciwdziałanie uzależnieniom i zagrożeniom medialnym</p>	<p>Uświadamianie zagrożeń intelektualnych, zdrowotnych, bezpieczeństwa/płynących z nieograniczonego korzystania z mediów: komputera, Internetu /portali społ., gier/telewizji, uświadamianie granicy pomiędzy rzeczywistością, a fikcją, światem wirtualnym.</p>	<p>Zajęcia dydaktyczne, wychowawcze, pogadanki, projekcje filmów, spotkania ze specjalistami w tej dziedzinie, gazetki i prezentacje, bajki i zabawy terapeutyczne,</p> <p>Uczenie właściwej postawy na zajęciach komputerowych..</p> <ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie u uczniów umiejętności asertywnego i skutecznego odmawiania - uczenie organizacji czasu wolnego i higieny korzystania z mediów. 	<p>Nauczyciele Pedagog Informatyk szkolny</p>	<p>Cały rok</p>
	<p>Uświadamianie negatywnego wpływu na dzieci poprzez budzące agresję, zaburzające świat wartości czasopisma, zabawki, gry, książki itp.</p>			
	<p>Uświadomienie szkodliwego wpływu nikotyny, narkotyków, dopalaczy i alkoholu</p>	<p>Metody wspomagające budowanie poczucia własnej wartości,</p> <p>Dla najmłodszych uczniów zajęcia profilaktyczne nie poruczające problemu używek bezpośrednio.</p>		

Dbanie o bezpieczeństwo, przeciwdziałanie przemocy i agresji	Zapoznanie z przepisami BHP obowiązującymi w szkole oraz w czasie wolnym od nauki szkolnej	<ul style="list-style-type: none"> - poznanie zasad bezpiecznego zachowania się w różnych sytuacjach: – numery telefonów alarmowych, – droga ewakuacyjna w szkole, – podstawowe zasady udzielania pierwszej pomocy, - szkolny turniej Bezpieczeństwa i Ruchu Drogowego -opracowanie alternatywnego sposobu spędzania wolnego czasu (gry planszowe, aktywność fizyczna, prace manualne) - gazetki tematyczne, pogadanki, filmy edukacyjne. - wycieczki klasowe w celu poznania najbliższej okolicy, zwrócenie uwagi na niebezpieczne punkty w miejscowości 	Nauczyciele, pedagog szkolny	Cały rok
	Zwracanie uwagi na łamanie praw człowieka/nietykalność cielesna i ochrona dóbr osobistych, agresja w domu/	Zajęcia wychowawcze i z pedagogiem szkolnym, gazetki szkolne, spotkania z przedstawicielami instytucji niosących pomoc /GOPS/		
	Reagowanie na zachowania agresywne	Zapoznanie z pojęciem „niebieska karta”, komu i w jakich okolicznościach jest zakładana, czemu służy.		
	Kształtowanie umiejętności rozwiązywania problemów i konfliktów.	W przypadku wulgarnych zachowań tworzenie prawidłowych relacji nauczyciel- uczeń, uczeń- koledzy. - wywiady dotyczące sytuacji rodzinnej uczniów przejawiających niewłaściwe zachowania		

Poszanowanie zdrowia oraz kształtowanie postaw ekologicznych	Uświadamianie konsekwencji życia w ciągłym stresie, zdobywanie umiejętności pokonywania stresu	Zajęcia wychowawcze, przyrodnicze /higiena/, przystosowanie do życia w rodzinie, gazetki szkolne, tworzenie warunków w szkole do ukształtowania postaw i nawyków troski o własne zdrowie i zdrowie innych, udział szkoły w wybranych prozdrowotnych programach i projektach MZ i MEN.	Dyrektor, Nauczyciele wychowawcy,	Cały rok szkolny
	Poznanie zagrożeń płynących z niewłaściwej diety, unikanie spożywania produktów szkodliwych, kształtowanie właściwych nawyków żywieniowych, spożywania pierwszego i drugiego śniadania.	- projekcja filmów profilaktycznych - spotkanie z dietetykiem, projekcje filmów, wspólne spożywanie drugiego śniadania w szkole,		
	Wspieranie rozwoju fizycznego i troska o zdrowie	- przygotowanie do egzaminu na kartę rowerową - tworzenie warunków w szkole do ukształtowania postaw i nawyków troski o własne zdrowie i zdrowie innych - udział szkoły w wybranych prozdrowotnych programach i projektach MZ i MEN, „mleko w szkole”, „owoce w szkole” -spotkania ze specjalistami /policja, przedstawiciel ośrodka uzależnień, higienistka, dentysta itp./		
	Istota pierwszego posiłku	-wspólne spożywanie drugiego śniadania w specjalnie określonym czasie - udział w akcji „Śniadanie daje moc” - zorganizowanie szkolnego śniadania wielkanocnego		

	Wpajanie szacunku dla otaczającego środowiska.	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia dydaktyczne i wychowawcze - wpajanie zasad segregacji odpadów i recyklingu - udział w akcji „Sprzątanie świata” - obchodzenie Dnia Ziemi - tworzenie plakatów i innych form plastycznych określających zagrożenia dla środowiska - udział w gminnych konkursach ekologicznych - kolorowe podpisane pojemniki na odpady 		
Przygotowanie do życia w społeczeństwie	Przyjmowanie odpowiednie postawy wobec ludzi /życzliwość, ostrożność/.	<p>wpajanie zasad savoir vivre i szacunku względem drugiego człowieka</p> <ul style="list-style-type: none"> - udział w szkolnych oraz pozaszkolnych akademiach i uroczystościach, wycieczkach, zajęciach integracyjnych 	Dyrektor, Nauczyciele wychowawcy,	Cały rok szkolny
	Opieranie się na wzorze patrona szkoły.	<ul style="list-style-type: none"> - organizacja Dnia Patronki Szkoły - wpojenie zasad wyznawanych przez patronkę szkoły 		
	Dbanie o wspólne mienie, przestrzega zasady nietykalności cielesnej, szanuje cudzą własność.	<ul style="list-style-type: none"> - rozwijanie samodzielności i samorządności uczniów poprzez wyrabianie poczucia odpowiedzialności za podjęte zadania 		
	Umacnianie szacunku dla rodziców i osób starszych oraz poczucie autorytetu, wie do kogo zwrócić się z problemem.	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia dydaktyczne i wychowawcze 		
	Poodejmowanie wspólnych działań Kształtowanie postawy empatii i akceptacji	<ul style="list-style-type: none"> - organizacja i udział w akcjach charytatywnych - zachęcanie do niesienia pomocy innym (pomoc koleżeńska w szkole, pomoc sąsiedzka, pomoc ubogim i potrzebującym, itp.) 		

	Bezinteresowne zaangażowanie na rzecz innych.	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie do pełnienia roli wolontariusza - pomoc wolontariuszy w odrabianiu lekcji - pomoc uczniom nieobecnym w szkole – odwiedziny, telefon, kartka z życzeniami, itp.) Uczestniczenie w działaniach Samorządu Uczniowskiego w klasie i szkole. Włączenie się do akcji Szlachetna Paczka 		
Wychowanie patriotyczne regionalne kulturalne i do wartości	Zapoznanie uczniów z kulturalnymi wydarzeniami i obiektami regionu krakowskiego	wycieczki dydaktyczne /zabytki Krakowa i okolic, filharmonia, kino, teatr, opera, wystawy, muzeum/	Dyrektor, Nauczyciele wychowawcy,	Cały rok szkolny
	Posiadanie umiejętności tworzenia środowiska Wdrażanie do życia zgodnie z wartościami. Hierarchizacja wartości	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie z historią miejscowości i szkoły, wypunktowanie najważniejszych wydarzeń, stworzenie gazetki - zapoznanie z zabytkami i miejscami pamięci narodowej w najbliższej okolicy (parafia w Morawicy, pomnik Niezłomnym Ojczyzna w Morawicy) 		
	Umożliwienie osobistego odbioru sztuki teatralnej, filmowej i koncertu	- wycieczki do kina, teatru, muzeum		
	Zdobywanie przez dzieci informacji na temat tradycji narodowych	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie z tradycjami bożonarodzeniowymi i wielkanocnymi - wykonanie kartek świątecznych, stroików, pudełek z flagami w celu sprzedaży 		
	kształtowanie postaw patriotycznych	<ul style="list-style-type: none"> - uroczystości pozaszkolne, szkolne oraz apele okolicznościowe - wpajanie szacunku dla tradycji, historii i symboli narodowych. Zapoznanie z dziedzictwem polskiej kultury - lekcje wychowawcze, historii 		

<p>Wspieranie czytelnictwa</p>	<p>Promowanie czytelnictwa wśród uczniów</p>	<p>głośne czytanie na lekcjach</p> <ul style="list-style-type: none"> - udział w akcji „Cała Polska czyta dzieciom” - zapraszanie rodziców oraz ludzi spoza szkoły do roli lektorów - obchodzenie światowego Dnia Książki - testy sprawdzające umiejętność czytania ze zrozumieniem - konkursy pięknego czytania - konkurs recytatorski - zorganizowanie wystawy prac plastycznych do ulubionych książek, bajek, baśni i legend 	<p>Bibliotekarz, Nauczyciele</p>	<p>Cały rok szkolny</p>
---------------------------------------	--	--	--------------------------------------	-------------------------